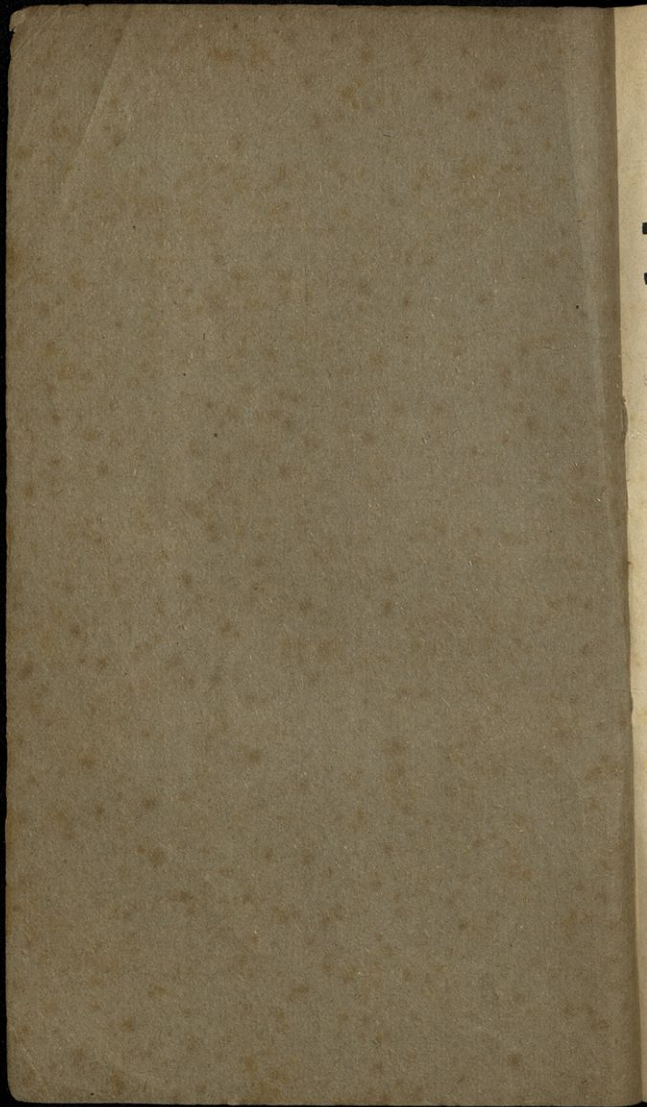

108226

1/10 93

66

Mali

KATEKIZEM.

Mehko vezan 8 krajc.

Na Dunaju.

V c. k. založbi šolskih bukev.

1880.

238:282

108226

108226

Jezus kliče:

Dajte otročičem k meni priti, in ne branite jim, zakaj
takih je božje kraljestvo.

Mat. 10, 14.

Šolske bukve, v ces. kr. zalogi šolskih bukev
na svetlo dane, ne smejo draže prodajati se, kot
je na prvem listu postavljeno.

D 8469/1950

J. Vercel

Molitve in resnice,

katere ima vsakdo znati *).

I.

Znamenje svetega križa.

V imenu Boga † Očeta, in † Sina, in svetega † Duha. Amen.

Gospodova molitva.

Oče naš, kateri si v nebesih.

1. Posvečeno bodi tvoje ime.

2. Pridi k nam tvoje kraljestvo.

3. Zgódi se tvoja volja, kakor v nebesih tako na zemlji.

4. Daj nam danes naš vsakdanji kruh.

5. Odpústi nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom.

6. In ne vpeljaj nas v skušnjava.

7. Temuč reši nas hudega. Amen.

Angelsko češčenje.

1. Češčena si Marija, milosti polna, Gospod je s teboj.

---

*) Kar se jih otroci doma naučé, v šoli in cérkvi naj jih ponavljajo.

2. Žegnana si med ženami, in žegnan je sad tvojega telesa, Jezus!

3. Sveta Marija, mati božja! prosi za nas grešnike zdaj in na našo smertno uro. Amen.

Apostolska véra.

1. Vérjem v Boga Očeta, vsemogočnega stvarnika nebés in zemlje,

2. in v Jezusa Kristusa, Sina njegovega edinega, Gospoda našega;

3. kateri je spočet od svetega Duha, rojen iz Marije device;

4. terpel pod Poncijem Pilatom, križan bil, umerl, in v grob položen;

5. je šel v predpekel; tretji dan od mertvih vstal;

6. je šel v nebesa, sedi na desnici Boga Očeta, vsemogočnega;

7. od ondod bo prišel sodit žive in mertve.

8. Vérjem v svetega Duha;

9. sveto katoliško církev, občestvo svetnikov;

10. odpuščenje grehov;

11. vstajenje mesa,

12. in večno življenje. Amen.

Obujenje treh božjih kreposti (čednosti).

1. O moj Bog! v tebe vérjem, ker si večna resnica.

2. O moj Bog! v tebe upam, ker si neskončna milost.

3. O moj Bog! tebe ljubim, ker si največa dobrota.

II.

1. Koliko je Bogov?

En sam Bog je.

2. Koliko je božjih oseb?

Božje osebe so tri.

3. Kako se tri božje osebe imenujejo?

Bog Oče, Bog Sin in Bog sveti Duh.

4. Kako se vse tri božje osebe vkup imenujejo?

Presveta Trojica.

III.

1. Kdo nas je stvaril?

Bog Oče.

2. Kdo nas je odrešil?

Bog Sin.

3. Kdo nas je posvetil?

Bog sveti Duh.

4. Kako se zahvalimo presveti Trojici za vse to?

Ako pobožno rečemo: Čast bodi Bogu Očetu, in Sinu, in svetemu Duhu, kakor je bilo v začetku, zdaj in vselej, in na vse večne čase. Amen.

IV.

1. Zakaj nas je Bog stvaril?

Da bi Boga spoznali, Bogu služili, in kedaj v nebesa prišli.

2. Kaj ima vsakdo vedeti in verovati, če hoče v nebesa priti?

Šest resnic:

Perva, da je en Bog.

Druga, da je Bog pravičen sodnik, kateri dobro plačuje in hudo strahuje.

Tretja, da so tri božje osebe enega bitja in ene nature: Bog Oče, Sin in sveti Duh.

Četerta, da je Bog Sin, druga božja oseba, človek postal, zato da nas je odrešil in večno izveličal.

Peta, da je človeška duša neumerjoča.

Šesta, da je milost božja k izveličanju potrebna, in da človek brez milosti nič zaslužnega za večno življenje storiti ne more.

V.

1. Kaj imamo storiti, če hočemo Bogu lepo služiti?

Zapovedi božje zvesto spolnovati.

2. Kteri ste dve naj večji zapovedi?

Dve zapovedi ljubezni: Ljubi Boga čez vse, in bližnjega ko samega sebe.

3. Koliko je božjih zapovedi? Deset.

Perva: Veruj v enega samega Boga.

Druga: Ne imenuj po nepridnem božjega imena.

Tretja: Posvečuj praznik.

Četerta: Spoštuj očeta in mater, da boš dolgo živel, in da ti bo dobro na zemlji.

Peta: Ne ubijaj.

Šesta: Ne prešestuj.

Sedma: Ne kradi.

Osma: Ne pričaj po krivem zoper svojega bližnjega.

Deveta: Ne žéli svojega bližnjega žene.

Deseta: Ne žéli svojega bližnjega blaga.

4. Koliko je cerkvenih zapovedi? Pet.

Perva: Posvečuj zapovedane praznike.

Druga: Bodi ob nedeljah in zapovedanih praznikih spodobno v Bogu zbran pri sveti maši.

Tretja: Posti se zapovedane postne dni, namreč: štiridesetdanski post, kvaterne in druge zapovedane postne dni; ob petkih in sobotah se zdèrži mesenih jedí.

Četerta: Spovej se svojih grehov postavljenemu spovedniku naj manj enkrat v letu, in ob veliko-nočnem času prejmi sveto réšno Telo.

Peta: Ne obhajaj ženitve o prepovedanih časih.

VI.

1. Kje nas je Bog Sin odrešil?

Na svetem križu, kjér je za nas terpel in umerl.

2. Česa nas je Bog Sin odrešil?

Večnega pogubljenja.

3. S čim nas Bog sveti Duh posvečuje?

S svetim kerstom in z vsemi drugimi svetimi zakramenti.

4. Koliko je svetih zakramentov?

Sedem.

Pervi: sveti kerst.

Drugi: sveta birma.

Tretji: sveto rešno Telo.

Četerti: sveta pokora.

Peti: sveto posledno olje.

Šesti: sveto mašnikovo posvečevanje.

Sedmi: sveti zakon.

VII.

Ktere so štiri posledne reči?

Smert. Sodba. Pekel. Nebesa.

Umerli bomo vsi, to vémo; dneva in ure pa ne vemo. Pri vseh svojih delih spominjaj se svojih poslednih reči, pa ne boš nikdar grešil.

Pervo poglavje.

Od vére.

I. Od Boga.

1. Kdo je Bog?

Bog je sam iz sebe naj popolnejše bitje.

2. Kje je Bog?

Bog je povsod, v nebesih in na zemlji, tudi v naj skrivnejem kraju. Bog vse vidi in vse vé.

3. Zakaj Boga ne vidimo?

Boga zato ne vidimo, ker je čist duh, ki nima trupla.

4. Kako davno je že Bog?

Bog je od vékomaj, in bo vékomaj; Bog je véčen.

5. Kdo je naj lepši in naj dobrotljivši?

Bog je naj lepši in naj dobrotljivši; on je naj popolnejše bitje.

II. Od stvarjenja.

6. Kdo je vse stvaril?

Bog je stvaril nebo in zemljo, in vse, kar je.

7. Iz česa je Bog vse stvaril?

Iz ničesa je Bog vse stvaril; le rekel je, pa je bilo.

8. Kdo more stvariti?

Le Bog more stvariti, ker je vsemogočen.

9. Kdo vse ohrani in tako lepo oskerbí?

Bog vse ohrani in tako lepo oskerbí, ker je neskončno moder in dobrotljiv.

Njegova skerb se imenuje previdnost božja.

10. Ktere so naj imenitneje stvari božje?

Naj imenitneje stvari božje so angeli in ljudje.

a. Od angelov.

11. Kdo so angeli?

Angeli so čisti duhovi; imajo um in voljo, telesa pa nimajo.

12. Zakaj je Bog angele stvaril?

Bog je angele stvaril, da bi njega spoznali, častili in človeka varovali.

13. Ali so angeli Bogu ljubi ostali?

Veliko angelov se je prevzelo in hotlo nad Boga povzdigniti.

14. Kaj je Bog s prevzetnimi angeli storil?

Bog je prevzetne angele zavergel in jih v pekel pahnil; hudi duhovi se jim pravi.

15. Čemu so nam angeli?

Dobri angeli nas varujejo; zato jim pravimo angeli varhi. Hudi duhovi nam želijo škodovati; pravimo jim skušnjavci.

Kako veselo je, da ima vsak otrok svojega angela varha! Lepo se jim priporočajmo in jih nikoli ne žalimo. Hudi duhovi nam ne morejo škodovati, ako jim Bog ne dá; ni se nam jih bati.

b. Od prvega človeka.

16. Kako je Bog človeka stvaril?

Bog je telo prvega človeka iz ila stvaril in mu dal neumerjočo dušo. Bilo mu je Adam ime. Iz rebra Adamovega je prvo ženo stvaril; Eva ji je bilo ime.

17. Iz česa je človek?

Človek je iz trupla in iz neumerjoče duše po božji podobi stvarjen.

18. Kako se je Adamu in Evi spervič godilo?

V lepem rajju sta Adam in Eva živela; v milosti božji sta bila vsa srečna.

19. Kaj je Bog Adamu in Evi prepovedal?

Prepovedal jima je sad enega drevesa jesti. Če bota jedla, bota umerla, jima je Bog djal.

20. Kaj sta Adam in Eva storila?

Bila sta Bogu nepokorna, sta prepovedan sad jedla in grešila.

21. Kdo je Adama in Evo v greh zapeljal?

Adama in Evo je zapeljala kača, ktera je bila hudi duh, izmed zaverženih angelov eden.

22. Kako se pravi prvemu grehu, kterega sta Adam in Eva storila?

Izvirni greh se imenuje, iz kterega vsi drugi grehi izvirajo. Tudi se mu pravi podedovani ali poerbani greh zato, ker smo ga vsi po prvih stariših ali dedih nasledili.

23. Kaj nam je škodoval izvirni greh?

Izvirni greh nam je škodoval na duši in na truplu. Um in pamet nam je oslabil in voljo pohujšal. Na truplu smo bolehnii in moramo umreti. Bili bi tudi vékomaj pogubljeni, ako bi se nas Bog vsmilil ne bil.

24. Koga je Bog obljubil poslati, da bi nas večnega pogubljenja odrešil?

Bog je obljubil odresenika ali Mesija poslati.

25. Kdo je obljubljeni odrešenik?

Obljubljeni odrešenik je Sin božji Jezus Kristus, Izveličar naš.

Štiri jezera (4000) let so obljubljenega Mesija čakali. Preroki so ga napovedovali, sv. Janez Kerstnik ga je ljudem pokazal. — Kako srečni smo mi, da ga poznamo! Skerbno se učimo njegovih svetih nauk in pa živimo po njih!

III. Od odrešenja.**26. Kdo je Jezus Kristus?**

Jezus Kristus je edino rojeni Sin Boga Očeta, Bog in človek skupaj, naš učenik, odrešenik in Gospod.

27. Ima li Jezus očeta?

Kakor Bog ima Jezus očeta, Boga nebeškega Očeta; kakor človek nima očeta.

28. Ima li Jezus mater?

Kakor človek ima Jezus mater Marijo prečisto devico, kakor Bog pa nima matere. — Sveti Jožef je bil rednik ali krušni oče Jezusov.

29. Od koga je Marija Jezusa spočela?

Od svetega Duha je Marija Jezusa spočela.

30. Kje je Marija Jezusa porodila?

V Betlehemu, v hlevcu je Marija Jezusa porodila.

31. Kdo je oznanil rojstvo Jezusa Kristusa?

Rojstvo Jezusa Kristusa je oznanil:

- 1) Angel pastirjem, pastirji svojim domačim ljudem.
- 2) Zvezda modrim, modri kralju Herodu;
- 3) Herod pismarjem;
- 4) Simeon in Ana v tempeljnu ljudstvu.

32. Kaj je hotel Herod detetu Jezusu storiti?

Herod je hotel dete Jezusa umoriti; Marija in Jožef sta z Jezusom na Egiptovske ubežala. Herod je dal nedolžne otroke umoriti, ker je mislil, da bo Jezus med njimi.

33. Kje je bil Jezus izrejen?

V mestu Nazaret je bil Jezus izrejen; zato se Jezus Nazarenski imenuje.

34. Kaj vémo od Jezusa, ko je bil dvamajst let star?

- 1) Ko je bil Jezus dvanajst let star, je šel s svojimi stariši v Jeruzalem na praznik.
- 2) V tempelju je zaostal, učenike poslušal, jim odgovarjal in jih izpraševal, da so se mu vsi čudili.
- 3) Potem se je v Nazaret povernil in je bil svojim starišem pokoren.

Jezus je rastle ne le na starosti, nego tudi na modrosti in ljubeznjivosti pri Bogu in pri ljudeh; naj bi tudi mladenči in deklice tako.

a. Jezusov nauk.

35. Pokaj je prišel Jezus na svét?

Jezus je prišel:

- 1) Nas učiti, da bi Boga prav poznali in njemu lepo služili.
- 2) Za nas terpet in umret, da bi bili otroci božji vékomaj izveličani.

36. Kaj vémo od Jezusa od poprej kot je učiti začel?

- 1) Sveti Janez Kerstnik je ljudem pričal, da je Jezus obljubljeni Izveličar, in je tudi Jezusa kerstil.
- 2) Po kerstu Jezusovem je dal Oče nebeški glas slišati: „Ta je moj ljubeznjivi Sin, njega poslušajte!“
- 3) Sveti Duh se je nad Jezusom v podobi goloba prikazal.
- 4) Jezus se je v puščavi postil štirideset dní in noči; potem ga je hudi skušal.

37. Koliko je bil Jezus star, ko je učiti začel?

Trideset let je bil Jezus star, ko je učiti začel.
Tri leta je učil.

38. Ktere tovarše si je izvolil Jezus?

- 1) Jezus si je dva in sedemdeset učencev izvolil.
- 2) Izmed njih si je dvanajst apostolov izbral.
- 3) Svetega Petra je med njimi prvega postavil, in mu ključe nebeškega kraljestva dal.

39. Kaj je učil Jezus?

Jezus je učil:

- 1) Kaj imamo verovati, da bomo Boga prav spoznali.
- 2) Kaj imamo upati, do bomo od Boga prejeli.
- 3) Kako imamo Boga ljubiti, in kaj storiti, da bomo časno srečni in večno izveličani.

40. Kako je poterdil Jezus svoje božje nauke?

Jezus je poterdil svoje božje nauke:

- 1) Z besedo svetega pisma, katero od njega priča.
- 2) S čudeži, ktere je delal, ker je bolnike ozdravljajal in mertve oživljajal.
- 3) S prerokovanjem takih prihodnih reči, ktere le sam Bog vé.

41. Ali so ljudje vérovali v Jezusa?

Veliko ljudi je vérovalo v Jezusa; hudobni ljudje so ga pa sovražili in ga kanili umoriti.

b. Jezusovo terpljenje in smert.

42. Zakaj je hotel Jezus terpeti in umreti?

Jezus je hotel za nas terpeti in umreti, da bi nas večnega pogubljenja odrešil in izveličal.

43. Po kateri natori je Kristus terpel in umerl?

Po človeski natori je Kristus terpel in umerl; kakor Bog ne more terpeti ne umreti.

44. Kaj je terpel Jezus za nas?

- 1) Jezus je terpel na duši veliko zaničevanja od hudobnih ljudi; pa tudi veliko žalosti, posebno na oljski gori, ko je kervav pot potil.
- 2) Jezus je terpel na telesu velike bolečine, posebno ko je bil kervavo bičan, s ternjem kronan, na križ pribit in umorjen.

45. Kdo je dal Jezusa umoriti?

Sovražni Judje so Jezusa krivo zatožili; Ponci Pilat, deželski oblastnik, ga je obsodil, in dal trinogom na križu umoriti.

46. Kje je bil Jezus križan?

Jezus je bil na gori Kalvarji zunaj Jeruzalema med dvema razbojnikoma križan; ondi je na križu za nas umerl.

47. Kam je šla duša Jezusova, ko se je na križu od telesa ločila?

Duša Jezusova je šla v predpekel obiskat stare očake, ki so odrešenja čakali.

48. Kam so truplo Jezusovo pokopali?

V nov v skalo vsekane grob sta ga Jožef Arimatejski in pa Nikodem, dva bogaboječa moža, pokopala. Sovražniki Jezusovi so grob zapečatili in z vojščaki zavarovali.

49. Kedaj je Jezus od mrtvih vstal?

Jezus je tretji dan po svoji smerti ob svoji moči od mrtvih vstal in se je svojim vérnim prikazal.

50. Kedaj je Jezus v nebesa šel?

Štirideseti dan po svojem vstajenju je Jezus z dušo in telesom v nebesa šel.

Tam v nebesih sedi na desnici Boga Očeta vsemogočnega v naj veči časti in oblasti.

51. Kedaj bo Jezus zopet prišel?

Sodni dan bo Jezus zopet prišel soditi žive in mrtve.

Jezus nam je izveličanje zaslužil, in nam v nebesih kraj pripravlja. Prišel bode tudi po nas in nas bo k sebi v nebesa vzel, ako v njega vérjemo, in po njegovih naukih živimo. Radi toraj s častjo recimo: Hvaljen bodi Jezus Kristus! Pa tudi odgovorimo: Vékomaj! Amen.

IV. Od posvečevanja.

52. Koga je poslal Jezus svojim vérnim po tem, ko je v nebesa šel?

Jezus je poslal svojim vérnim svetega Duha deseti dan po svojem vnebohodu, kakor je bil obljubil.

53. Kdo je sveti Duh?

Sveti Duh je tretja božja oseba v presveti Trojici; on je pravi Bog.

54. Kaj je storil sveti Duh apostolom in prvim vérnim?

Sveti Duh jim je:

- 1) Um razsvetil, da so vse nauke Jezusove čisto spoznali.
- 2) Voljo jim je poterdil po nauku Jezusovem živeti in umreti.
- 3) Moč jim je dal čudeže delati v poterjenje nauka Jezusovega.

55. Kaj so apostoli storili po prihodu svetega Duha?

- 1) Apostoli Jezusovi so učili po vsem znanem svetu.
- 2) So v imenu Jezusovem čudeže delali.
- 3) So kerstili vérne ljudi v imenu Boga Očeta, Sina in svetega Duha.

56. Kako so se imenovali véрни, ktere so apostoli kerstili?

Vérni so se imenovali kristijani, bratje in sestre Jezusa Kristusa, otroci božji in dediči nebeškega kraljestva.

57. Kdo zdaj oznanuje Jezusov nauk in kdo kerščuje?

Nastopniki apostolov, rimski papež, škofje in mašniki zdaj učé in kerščujejo.

58. Kako se imenujejo vsi véрни kristijani vkup?

Vsi véрни kristijani, kateri učijo, in oni, koji poslušajo, se imenujejo sveta katoliška cérkva.

59. Ktere ude obsega sveta katoliška cerkva?

Sвета katoliška cerkva obsega izvoljene svetnike v nebesih, vérne duše v vicah in vérne kristijane po svetu. To je občestvo svetnikov.

Tako nas je Bog Oče stvaril, Bog Sin odrešil, in Bog sveti Duh posvetil, in želí, da bi vsi bili izveličani. Koliko je vredna naša duša, za katero presveta Trojica toliko skerbí! — Ne pogubimo je mi!

V. Od presvete Trojice.**60. Kdo je presveta Trojica?**

En Bog v treh osebah: Bog Oče, Sin in sveti Duh.

61. Od kod je Bog Oče?

Bog Oče je sam iz sebe od vékomaj.

62. Od kod je Bog Sin?

Bog Sin je rojen iz Boga Očeta od vékomaj.

63. Od kod je Bog sveti Duh?

Bog sveti Duh izhaja iz Boga Očeta in Sina od vékomaj.

64. Koliko nator ima Bog Oče?

Bog Oče ima eno samo, božjo natoro, on je le Bog.

65. Koliko nator ima Bog Sin?

Bog Sin ima dve natori: eno božjo, eno človeško; on je Bog in človek vkup.

66. Koliko nator ima Bog sveti Duh?

Bog sveti Duh ima eno natoro, božjo; on je le Bog.

67. Je li izmed treh božjih oseb ktera od ktere popolnejša?

Vse tri božje osebe so po svoji božji natori enako popolnoma.

68. Kedaj imenujemo vse tri božje osebe?

Kadar se prekrizamo, vse tri božje osebe imenujemo: Boga † Očeta, kteri nas je stvaril, Boga † Sina, kteri nas je odrešil, Boga svetega † Duha, kteri nas posvečuje.

Kolikorkrat se prekrizamo, spomnimo se tudi neizrečeno velikih dobrot, ktere smo od presvete Trojice prejeli, in hvalimo za nje trojedinega Boga rekoč: Čest bodi Bogu i t. d.

Drugo poglavje.

Od upanja.

69. Kaj nam je obljubil Jezus?

Jezus nam je obljubil večno življenje, in pomoč milosti božje srečno v nebesa priti.

70. Zakaj upamo od Boga, kar nam je Jezus obljubil?

Upamo od Boga, kar nam je Jezus obljubil:

- 1) Ker nam lahko vse dá, ko je vsemogočen.
- 2) Ker nam tudi rad dá, ko je neskončno do-
brotljiv.
- 3) Ker nam bo tudi vse dal, ko je zvest v svojih
obljubah.

71. Kaj nas je učil Jezus storiti, če hočemo od Boga prejeti, kar upamo?

Jezus nas je učil moliti in Boga prositi tega, česar potrebujemo.

72. Ktero molitvo nas je Gospod Jezus učil?

Jezus nas je učil Očenaš moliti; zato se imenuje Očenaš Gospodova molitva.

73. Koliko prošenj ima Očenaš?

Očenaš ima en predgovor in sedem prošenj.

74. Kaj prosimo, kadar Očenaš molimo?

Kadar Očenaš molimo, prosimo, da bi Boga prav spoznali in vredno častili; prosimo tudi vsega, česar nam je za dušo in telo treba.

75. Ktero molitvo še poleg Očenaša imamo?

Poleg Očenaša imamo tudi: Češčena si Marijo ali angelsko češčenje.

76. Kdo nas je angelsko češčenje učil?

Pervi del nas je učil angel Gabriel.

Drugi del je učila sveta Elizabeta.

Tretji del je dostavila sveta katoliška cérkev.

77. Kaj beseda Amen pomeni?

Amen pomeni: Naj se zgodi! Tako bodi!

78. S kom govorimo, kadar molimo?

Z Bogom govorimo, kadar molimo. Bog je pa čisti duh; moramo tudi v duhu in s čistim srcem moliti.

79. Kedaj smo posebno dolžni moliti?

Moliti smo dolžni zjutraj in zvečer, pred jedjo in po jedi; posebno pa angelovo češčenje, kadar k molitvi zvoní.

Molitev pravičnih oblake predere, in molitev nedolžnih otrók Bogu naj bolje dopade. Naj lepše je viditi otrók, kadar pobožno molijo. Angeli nosijo molitve otrók pred obličje Očeta nebeškega. — Le radi in pa lepo molite!

Tretje poglavje.

Od ljubezni.

80. Koga nas Jezus ljubiti uči?

Jezus nas uči Boga čez vse, bližnjega pa ko sebe ljubiti.

81. Kako pa ljubimo Boga in bližnjega?

Boga in bližnjega ljubimo, ako zapovedi božje zvesto dopolnujemo; one nas učé, kako naj Boga radi imamo, in bližnjemu zarad Boga dobro želimo in storimo. — Naš bližnji je vsak človek.

82. Kdo nam je dal zapovedi božje?

Bog je zapovedi Mojzesu dal na gori Sinaj za Izraelsko ljudstvo. Jezus jih je poterdil.

a. Od deset božjih zapovedi.

83. Kaj nam zapoveda prva božja zapoved?

Perva božja zapoved nam zapoveda v enega Boga verovati in njega samega moliti.

84. Kaj smo Mariji, angelom in svetnikom dolžni?

Marijo, angele in svetnike smo dolžni častiti,

in se jim priporočati, naj bi za nas Boga prosili. Moliti Marije in svetnikov pa ne smemo.

85. Kaj nam prepoveda druga božja zapoved?

Druga božja zapoved nam prepoveda, da ne smemo imena božjega in svetih reči po nepridnem izrekati. Tudi kleti, rotiti, priduševati se in krivo prisegati nam prepoveda.

86. Kaj nam zapoveda tretja božja zapoved?

Tretja božja zapoved nam zapoveda, svete nedelje in praznike posvečevati, Bogu na čast in nam v izveličanje.

87. Kaj zapoveda četrta božja zapoved?

Četrta božja zapoved zapoveda:

- 1) Otrokom očeta in mater ljubiti in jih lepo ubogati, jim pomagati, in za nje moliti.
- 2) Poslom (hlapcem in deklam) zapoveda gospodarje in gospodinje kakor očeta in mater poštovati, jim voljno in zvesto služiti.
- 3) Podložnim zapoveda, gosposko duhovsko in deželjsko spodobno v časti imeti, jo ubogati in za njo moliti.
- 4) Mladim velí stare in častivredne ljudi spodobno častiti.

88. Kaj je Bog obljubil onim, ki četrto zapoved dopolnijo?

Bog je obljubil njim, kateri četrto zapoved

dopolnijo, da bodo dolgo živeli, in da jim bo dobro na tem in na unem svetu.

89. Kaj nam prepoveda peta božja zapoved?

Peta božja zapoved nam prepoveda ubijati, sebi in drugim ljudem na zdravju ali življenju škodovati, jeziti se, in v greh napeljevati. — Tudi živino brez potrebe ubijati, pretepati in terpičiti nam prepoveda.

90. Kaj nam prepoveda šesta božja zapoved?

Šesta božja zapoved nam prepoveda prešestovati, kaj nečistega misliti, gledati, poslušati, govoriti ali storiti.

Zapoveda nam, ves život skerbno in sramežljivo zakrivati; le glavo, roko in noge smemo gole imeti.

91. Kaj nam prepoveda sedma božja zapoved?

Sedma zapoved božja nam prepoveda krasti ali skrivaj jemati, goljufati, najdeno blago obderžati, ropati ali siloma jemati.

92. Kaj nam prepoveda osma božja zapoved?

Osma zapoved božja nam prepoveda krivo tožiti, krivo pričati, legati, obrekovati, opravljati in drugim čast ali dobro ime kratiti.

93. Kaj nam prepoveda deveta — in kaj deseta božja zapoved?

Deveta in deseta božja zapoved nam prepovedate želeti, kar je bližnjega, da bi imeli, on pa ne. Prepovedate nam vse hude misli in želje.

b. Od cerkvenih zapovedi.

94. Ktere zapovedi še imamo zravno deset božjih zapovedi?

Imamo še pet cerkvenih zapovedi, ktere je sveta katoliška církev dala.

95. Kaj nam zapovéda prva cerkvena zapoved?

Perva cerkvena zapoved nam zapovéda svete zapovedane praznike ravno tako kakor nedelje posvečevati.

96. Kaj nam zapovéda druga cerkvena zapoved?

Druga cerkvena zapoved nam zapovéda vsako nedeljo in zapovedan praznik spodobno sveto maso, pa tudi božjo besedo slišati.

Dobro je tudi pri kerščanskem nauku in pri večérnicah biti.

c. Od svete maše.

97. Kaj se godí pri sveti maši?

Pri sveti maši se Jezus za nas daruje, kakor se je daroval na svetem križu za nas nebeškemu Očetu.

98. Koliko poglavitnih delov ima sveta maša?

Sveta maša ima štiri poglavitne dele: 1) evangelj, 2) darovanje, 3) povzdigovanje, 4) povživanje.

99. Kaj imamo k evangelju storiti?

K evangelju imamo vstati, prekrižati se in ponoviti sveto željo, po naukih Jezusovih živeti in umreti.

100. Kaj imamo pri darovanju storiti?

Pri darovanju kruha in vina imamo z mašnikom moliti, naj bi Bogu naš dar dopadel.

101. Koga imamo pri povzdigovanju moliti?

Pri povzdigovanju imamo Jezusa klečé moliti v podobi kruha in vina, pravega živega Boga. Imamo tudi na persi terkati, in odpuščanja grehov prositi.

102. Kaj je pri povživanju ali obhajilu storiti?

Pri povživanju imamo trikrat na persi udariti, in obuditi željo, Jezusa vredno prejeti v svetem obhajilu.

103. Kaj nam zapoveda tretja cerkvena zapoved?

Tretja cerkvena zapoved nam zapoveda, postiti se postne dni: štiridesetdanski post, štiri kvatre in druge zapovedane poste, ako nas starost ali káka druga slabost ne izgovarja.

104. Kaj nam zapoveda četrta cerkvena zapoved?

Četrta cerkvena zapoved nam zapoveda, izpovedati se vsaj enkrat v letu in o velikonočnem času vredno prejeti presveto rešno Telo.

105. Kaj nam prepovéda peta cerkvena zapoved?

Peta cerkvena zapoved nam prepovéda v adventnem in postnem času svatovsko veselje, ker so v tem času dnevi molitve in pokore.

106. Ktere dve zapovedi vse druge zapopadate?

Dve zapovedi ljubezni vse druge zapopadate: Ljubi Boga čez vse, bližnjega pa kakor sebe.

Jezus velí: „Kdor mene ljubi, spolnuje moje zapovedi. Kar želite, naj vam drugi storé, storite njim tudi vi!“

Četerto poglavje.

---

a. Od svetih zakramentov.

107. Kaj nam je k izveličanju sešobno potrebno?

Posvečujoča milost božja nam je k izveličanju sešobno potrebna.

108. Kdo nam je posvečujočo milost božjo zaslužil?

Jezus Kristus nam je s svojim terpljenjem in smertjo zaslužil posvečujočo milost božjo.

109. Kdo nam posvečujočo milost božjo delí?

Bog sveti Duh nam posvečujočo milost božjo v svetih zakramentih delí, in nas posvečuje.

110. Koliko imamo svetih zakramentov?

Sedem svetih zakramentov imamo, ktere je Kristus v naše izveličanje postavil.

III. V katerem zakramentu se nam prvič posvečujoča milost božja podelí?

Pri svetem kerstu se nam prvič posvečujoča milost podelí; zato je sveti kerst prvi in naj po-

trebnejši zakrament, brez kterega bi izveličani ne bili.

112. Kaj se nam izbriše pri svetem kerstu?

Izvirni ali podedovani gre se nam pri svetem kerstu izbriše; odraščeni tudi vsi drugi grehi, ki so jih pred kerstom storili.

113. Kdo postanemo po svetem kerstu?

Po svetem kerstu postanemo otroci božji, bratje in sestre Jezusa Kristusa, dediči *) nebeškega kraljestva, in udje svete katoliške cърkve.

114. Kteri zakrament nas v kerščanski véri poterdi?

Zakrament svete birmе nas v kerščanski véri poterdi, in nam posvečujočo milost božjo pomnoži, da moremo nauke svete vére prav spoznati in po njih živeti.

115. Kteri zakrament je naj svetejši?

Naj svetejši zakrament je presveto rešno Telo, v kterem živí Jezus Kristus, ki vsem drugim zakramentom svetost daje.

116. S čim zgubimo posvečujočo milost božjo?

S smertnim grehom zgubimo posvečujočo milost božjo, in na duši umerjemo.

117. V kterem zakramentu potem posvečujočo milost božjo zopet prejmemo?

V zakramentu svete pokore zopet posvečujočo

---

*) erbiči.

milost božjo prejmemo, in na duši oživimo, ako se vredno spokorimo.

118. Koliko delov je treba k zakramentu svete pokore?

K zakramentu svete pokore je pet delov potrebnih: 1. Izpraševanje vesti; 2. obžalovanje ali grevenga; 3. obljuba poboljšanja ali predvzetje; 4. izpovedanje; 5. zadostovanje ali naložena pokora.

119. Ktero posebno milost prejme kristijan v zakramentu poslednega olja?

V zakramentu poslednega olja prejme kristijan posebno milost, svojo bolezen voljno prebaviti, in se zopet ozdraviti, ali pa srečno umreti, kakor je volja božja.

120. Kdo prejme zakrament svetega reda?

Zakrament svetega reda prejmejo duhovni, ki mašni stan nastopijo, ljudi učiti in svete zakramente deliti.

121. Kdo prejme zakrament svetega zakona?

Zakrament svetega zakona zadobé oni, ki v zakon stopijo, da morejo dolžnost svojega stanu zvesto dopolnovati.

122. Ktera dva zakramenta se imenujeta zakramenta mertvih?

Sveti kerst in sveta pokora se imenujeta zakramenta mertvih. — Po njih se milost božja vnovič dá duši, ktera je bila brez milosti božje mertva.

123. Koliko je pa zakramentov živih?

Pet je zakramentov živih: sveta birma, presveto rešno Telo, sveto posledno olje, sveto mašnikovo posvečevanje, in sveti zakon. — Po njih se posvečujoča milost božja pomnoži tistim, kateri jo že imajo, in so živi na duši.

b. Od svetih reči in blažil (žegnov).

124. Kaj pomenijo svete reči, ktere nam katoliška cirkva blagoslovi ali žegnuje?

Svete (žegnane) reči pomenijo posebno božjo pomoč, ktero nam Bog po njih deli, če pravo véro in terdno zaupanje imamo, in je nam to v izveličanje.

125. Pokaj se z žegnanoj vodoj kropimo?

Kropimo se z žegnanoj (blagoslovljenoj) vodoj, naj bomo hudih skušnjav in vsake nesreče ovarovani s posebno pomočjo, kojo nam Bog po žegnani vodi daje.

126. Pokaj se nam vino, meso in druge stvari blagoslové?

Blagoslové se nam vino, meso in druge stvari, naj nam ne škodovajo, ampak bodo Bogu k časti, nam pa k časnemu in večnemu pridu.

c. Od cerkvenih obredov in svetih običajev.

127. Pokaj se prekrižujemo?

Prekrižujemo se, naj bi nas Kristus vsake nesreče ovaroval po moči svetega križa, na katerem je za nas umerl.

128. Zakaj se priklanjamo?

Priklanjamo se, ker se hočemo pred Bogom ponižati in pri njem vsmiljenje najti.

129. Zakaj poklekamo?

Poklekamo spoznavaje, da smo prah in pepel, potrebni božje pomoči, ktere prosimo.

130. Pokaj v molitvi roke in oči povzdigamo?

Roke in oči v molitvi povzdigamo, naj bi ž njimi tudi svoje misli in želje k Bogu povzdignili in prav pobožno molili.

131. Pokaj na persi terkamo?

Terkamo na persi spoznavaje, da smo grešniki kazni ali štrafe vredni; pa zaupamo v vsmiljenje po Jezusu, kateri je za nas terpel in umerl.

Žejno truplo pije vodo iz čistih studencev, duša posvečujočo milost iz svetih zakramentov. Srečni mladenči in deklice, ki svete zakramente pogosto in vredno prejemajo, in se svetih reči pobožno poslužajo; podobni so žlahnemu drevju, ki za potokom lepo raste, in veliko dobrega sadú rodi.

Peto poglavje.

Od kerščanske pravice.

132. Kaj velí kerščanska pravica?

Varuj se hudega in stóri dobro.

133. Kaj je edino hudo?

Pravo hudo je greh, ki nam posvečujočo milost božjo vzame, in nam dušo za nebeško kraljestvo umorí.

134. Kaj prelomimo, kadar greh storimo?

Božjo ali pa cerkveno zapoved svojevoljno z grehom prelomimo.

135. Kako se greh stori?

Greh se stori z mislijo, z besedo, z djanjem in opuščanjem dobrih del.

136. Kako se grehi razločujejo?

Grehi so veliki ali smertni, kateri nam posvečujočo milost božjo vzamejo in dušo umoré. Grehi so mali ali odpustljivi, ki nam posvečujočo milost božjo pomanjšajo in dušo v dobrem slabé.

137. Kteri so poglavitni grehi?

Poglavitni grehi so: 1. Napuh. 2. Lakomnost. 3. Nečistost. 4. Nevošljivost. 5. Požrešnost. 6. Jeza. 7. Lenoba.

138. Kteri so grehi v svetega Duha?

Grehi v svetega Duha so: 1. Prederzno v božjo milost grešiti. 2. Nad božjo milostjo obupati. 3. Spoznani kerščanski resnici se ustávljati. 4. Svojemu bližnjemu zavolj božje milosti nevošljiv biti. 5. Do lepega opominovanja oterpno serce imeti. 6. V nepokornosti terdovratno ostati.

139. Kteri grehi so v nebo vpijoči?

V nepo vpijoči grehi so: 1. Radovoljni uboj. 2. Mutasti ali Sodovski greh. 3. Zatiranje ubožcev, vdóv ino sirot. 4. Delavcem ali najemnikom zaslužek zaderžavati ali kratiti.

140. Kteri so tuji grehi?

Tuji grehi so: 1. V greh svetovati. 2. Grešiti velevati. 3. V greh privoliti. 4. V greh napeljevati. 5. Greh hvaliti. 6. K grehu molčati. 7. Greh pregledati. 9. Greha se vdeležiti. 9. Greh zagovarjati.

141. Kaj je pravo dobro?

Pravo dobro so svete čednosti ali kreposti, posti, in pa dobre dela.

142. Ktere so tri čednosti božje?

Véra, upanje in ljubezen so tri božje čednosti ali kreposti.

143. Ktere so tri naj imenitneje dobre dela?

Molitva, post in miloščina so tri naj imenitneje dobre dela.

144. Ktere so telesne dela milosti?

Telesne dela milosti so: 1. Lačne nasititi. 2. Žejne napojiti. 3. Popotne prenočiti. 4. Gole obleči. 5. Bolnike obiskati. 6. Jetnike rešiti. 7. Merlice pokopati.

145. Ktere so duhovne dela milosti?

Duhovne dela milosti so: 1. Grešnike svariti. 2. Nevedne učiti. 3. Tem, ki dvomijo, prav svetovati. 4. Žalostne tolažiti. 5. Krivico voljno poterpeti. 6. Iz serca odpustiti njim, ki nas razžalijo. 7. Za žive in mertve moliti.

Pristavek.

Od štirih poslednih reči.

146. Ktere so štiri posledne reči?

1. Smert; 2. sodba; 3. pekel; 4. nebesa so štiri posledne reči.

147. Kdo se loči, ko človek umerje?

Duša se trupla loči, kadar človek umerje.

148. Kam pride duša hitro po smerti?

Duša pride hitro po smerti na sodbo.

149. Kolikokrat bodemo sojeni?

Dvakrat bomo sojeni, hitro po smerti in pa sodni dan, kadar bodemo vsi od mertvih vstali.

150. Kam bo duša hitro po smerti obsojena?

Duša bo hitro po smerti obsojena ali v vice (v očiščenje), ali v pekel, ali v nebesa.

151. Ktere duše pridejo v vice?

Duše tistih, ki v malih grehah umerjejo, ali še niso popolnoma čiste.

152. Kakšni kraj so vice?

Vice so kraj časnega terpljenja, v katerem duše dotlej terpé, dokler Bogu zadosti ne storijo.

153. Kako dušam v vicah pomagamo?

Dušam v vicah pomagamo s svetimi mašami, molitvami in drugimi dobrimi deli, ako jih Bogu za vérne duše darujemo.

154. Ktere duše pridejo v pekel?

Duše tistih, kateri v smertnem grehu brez posvečujoče milosti božje umerjejo, pridejo v pekel.

155. Ktere duše pridejo v nebesa?

Duše, ktere se v milosti božji trupla ločijo in so popolnoma čiste, pridejo v nebesa.

156. Kaj se bo sodni dan z našimi trupli zgodilo?

Naše trupla bodo sodni dan od mertvih vstale, z dušo združile se, in vsi pojdemo na posledno sodbo.

157. Kdo nas bo sodil?

Jezus Kristus nas bo sodil. On, kateri je nas odrešil.

158. Kam nas bo Jezus sodni dan obsodil?

V pekel ali pa v nebesa nas bo Jezus posledni dan obsodil; vice bodo po sodnem dnevu minile.

159. Kaj je pekel?

Pekel je strašni kraj večnega terpljenja.

160. Kaj so nebesa?

Nebesa so srečni kraj večnega veselja.

Kratko na tem svetu živimo, neskončna večnost nas čaka, srečna ali nesrečna. Krivični pojdejo v večno terpljenje, pravični pa v večno življenje. Kam pojdemo pa mi? —

Juterna molitva.

V imenu Boga † Očeta, in † Sina, i t. d.

Vstanem v imenu križanega Jezusa, kateri me je s svojo dragoj kervjo odrešil.

Oče nebeški! lepo te zahvalim, da si me to noč vsega hudega ovaroval. Prosim te, ohrani me tudi današni dan pred vsem hudim na duši in telesu.

Vse moje djanje naj bo danes k tvoji časti. O Marija! bodi moja mati, in prosi za me. Preljubi angel, varh moj! meni danas na strani stoj. Varuj me, prosim te, v sveti raj pripeljaj me.

Vérujem v Boga . . Oče naš . . Češčena si Marija . . Čast bodi Bogu Očetu i t. d.

Angelsko pozdravljenje,

kadar zjutraj, o poldne ali na večer zvoní.

1. Angel Gospodov je Mariji oznanil in je spočela od svetega Duha. Češčena si Marija.

2. Glej, dekla sem Gospodova; zgôdi se mi po tvoji besedi. Češčena si Marija.
3. In Beseda se je včlovečila, in je med nami prebivala. Češčena si Marija.

Molitva pred jedjo.

Vseh oči v tebe gledajo, o Gospod, in ti jim daš živeža o pravem času. Svojo milo roko odpreš, in napolniš vse, kar živi, s svojimi dobrotami. — Oče naš.

Blagoslovi (požegnaj), o Gospod, nas in te svoje dare, ktere bomo od tvoje dobrote zavžili, po Jezusu Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Molitva po jedi.

Hvaljen bodi Oče nebeški, ker si nasitil s svojimi darimi naše telo; napolni tudi s svojo milostjo naše serce, da bodemo v dobrem obilno rastle in vse hudo premagali. Amen.

Oče naš. Češčena si Marija.

Zahvalimo te, vsemogočni Bog, na vse večne čase. Amen.

Molitva pred šolo.

Pridi sveti Duh, napolni serca svojih vérnih in užgi v njih ogenj svoje ljubezni, kateri si ljudi vseh jezikov k edinosti vére poklical. —

Bog, kateri si serca svojih vérnih po razsvetljenju svetega Duha učil, daj nam po ravno tem Duhu razumeti, kar je prav, in se njegove tolažbe vselej veseliti, po Jezusu Kristusu, Gospodu našem. Amen, Oče naš. Češčena si Marija.

Molitva po šoli.

Hvala tebi, Gospod, nebeški Oče, za vse dobro, ktero nam tukaj spoznati daš.

Prosimo te, naj nam bo ta nauk k časnemu in večnemu pridu. Prosimo te, blagoslovi našega papeža I., našega cesarja I., našo duhovsko in deželsko gospodsko, naše stariše, učenike in dobrotnike, in jim obilno poverni vse dobro, kar nam oni storijo; naj njim in vsem ljudem prav dobro bo, po Jezusu Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Grevenga ali kës.

Moj Bog! vsi moji grehi so mi iz serca žal, ker sem tebe, svojega preljubeznajivega Boga, naj večo in neskončno dobroto, ž njimi žalil. Terdno sklenem s tvojo milostjo svoje življenje poboljšati, in rajši vse, tudi smert preterpeti, kakor tebe, svojega Boga, naj večo dobroto, z enim grehom kedaj žaliti. Daj mi milost, svoje predvzetje dopolniti. To te prosim po neskončnem zasluženju tvojega božjega Sina, našega Gospoda in Izveličarja Jezusa Kristusa. Amen.

Mašne molitve.

1. K evangelju. V imenu Boga † Očeta i t. d. vstajam k svetemu evangelju, in terdno vérujem vse, kar je Kristus učil, kar so apostoli pridigovali, in nas sveta cérkev uči. V tej sveti véri, o Bog, daj mi živeti in umreti.
2. K darovanju. Vzemi, Oče nebeški! te svoje dare kruha in vina, ktere mašnik tebi darujejo. Naj bom pa tudi jaz tebi prijeten dar, ki se tebi izročam zdaj in za posledni čas. Amen.
3. K povzdigovanju presvete hostije. O Jezus! molim te. O Jezus! vsmili se. O Jezus! poglej na me, in odpústi mi vse grehe moje. Amen.
K povzdigovanju kelha.
Presveta rešna kerv! očisti me. Presveta rešna kerv! ozdravi me. Presveta rešna kerv! posveti me, in vsmili se vérnih duš v vicah. Amen.
4. K povživanju. O Gospod! nisem vreden, da greš pod mojo streho; ampak reci le besedo, in ozdravljena bo duša moja.
O Jezus! tebe sem potreben; pridi v serce moje, in pri meni ostani vekomaj. Amen.
H koncu svete maše. O Jezus! tebi živím, O Jezus! tebi umerjem. O Jezus! tvoj sem živ in mertev.

Večérna molitva.

Zahvalim te, Oče nebeški, za vse dobrote, ktere si meni danes dal, in me hudega ovaroval. Prosim te, odpústi mi vse moje grehe, s kterimi sem tebe žalil. V tvoje roke izročam svojo dušo in telo. Tvoj sveti angel naj me varuje, da mi sovražnik kaj mogel ne bo. O Jezus! tebi živím. O Jezus! tebi umerjem. O Jezus! tvoj sem živ in mertev. Amen.

O Marija, moja mati, prosi za me, da se mi nocoj kaj hudega ne prigodí.

Preljubi Angel, varh moj, men' nocoj na strani stoj. Nagle smerti varuj me, v sveti raj pripeljaj me.

Sveti I., moj patron, prosi za me, naj nocoj prav sladko spim, in se jutri vesel zbudim.

Vsem vérnim dušam, o Bog, večni pokoj daj; večna luč jim sveti naj! Amen.

R o ž n i v e n e c .

I. Veseli del.

Po Veri reci v treh „Češčena si Marija“.

1. Kteri nam oživi pravo véro.
2. Kteri nam daj terdno upanje.
3. Kteri nam úžgi ljubézen.

1. Kterega si Devica spočela.
2. Kterega si Devica v obiskanje Elizabete nosila.
3. Kterega si Devica rodila.
4. Kterega si Devica v tempeljnu darovala.
5. Kterega si Devica v tempeljnu našla.

II. Žalostni del.

Po Véri reci v treh „Češčena si Marija“.

1. Kteri nam razsvétli razum.
2. Kteri nam potèrdi voljo.
3. Kteri nam krépi pamet.

-
1. Kteri je za nas kervavi pot potil.
  2. Kteri je za nas bičan (gajžlan) bil.
  3. Kteri je za nas s ternjem kronan bil.
  4. Kteri je za nas težek križ nesel.
  5. Kteri je za nas križan bil.

III. Častni del.

Po Véri v treh „Češčena si Marija“.

1. Kteri nam vôdi (vižaj) naše misli.
  2. Kteri nam vôdi naše besede.
  3. Kteri nam vôdi naše djanje.
-
1. Kteri je od smerti vstal.
  2. Kteri je v nebesa šel.
  3. Kteri je svetega Duha poslal.
  4. Kteri je tebe v nebesa vzal.
  5. Kteri je tebe v nebesih kronal.
-

Po navadi se vsakemu delu dostavi:

6. Vsmili se vérnih duš v vicah.

